

PROGRAM DOMOWYCH DETEKTYWÓW

"Jaś i Małgosia na tropie"

Cel: opóźnianie inicjacji alkoholowej wśród nastolatków.

Grupa programów: programy do realizacji w klasach.

Realizatorzy: nauczyciele-wychowawcy klas IV lub V szkół podstawowych, pedagodzy szkolni.

Odbiorcy: uczniowie klas czwartych lub piątych szkół podstawowych i ich rodzice.

ZALETY:

Program skuteczny, sprawdzony w praktyce i w badaniach ewaluacyjnych

- ✓ opóźnia inicjacją alkoholową wśród uczniów,
- ✓ wpływa na ograniczenie częstości picia alkoholu przez uczniów oraz zmniejsza intencję uczniów dot. picia alkoholu w przyszłości,
- ✓ wpływa na wzrost wiedzy uczniów na temat problemów, jakie mogą wiązać się z piciem alkoholu przez dzieci i młodzież,
- ✓ oparty na skutecznych strategiach profilaktycznych, potwierdzonych w wielu badaniach ewaluacyjnych.

Dostosowany do potrzeb szkoły

- ✓ Treści programu zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego dla klas IV-VI SP.
- ✓ Bardzo dobrze przygotowany podręcznik dla nauczyciela (klarownie wyłożone założenia i cel programu, szczegółowy i jasny opis zadań).
- ✓ Stosunkowo krótki czas realizacji programu w klasie (ok. 10 godzin lekcyjnych) Możliwa jest kontynuacja programu w następnym roku nauki.

Angażuje rodziców i uczniów

- ✓ Treści profilaktyczne podane w formie zabawy, komiksów, zadań domowych do wspólnej pracy z rodzicami.
- ✓ W sposób konstruktywny angażuje rodziców (jasno sprecyzowane zadania, praca wspólna z dzieckiem).
- ✓ Rodzice w tym programie są traktowani jak partnerzy z poszanowaniem ich praw zarówno rodzicielskich jak i ich prywatności.
- ✓ Duży (ok. 80%) udział rodziców w zadaniach domowych programu; zadowolenie i zaangażowanie; współpraca szkoły z rodzicami.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU:

Program realizowany jest w szkole pod kierunkiem nauczyciela i w domu razem z rodzicami. Realizacja programu w szkole trwa około 12 tygodni.

Część szkolna programu obejmuje:

1. Spotkanie informacyjne dla rodziców.
2. Wybór i szkolenie liderów młodzieżowych
3. Zajęcia w klasie - pięć godzin lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela przy współudziale liderów rówieśniczych, wybranych spośród klasy.

4. Wieczór Jasia i Małgosi – popołudniowe spotkanie kończące program z udziałem uczniów, rodziców i gości.

Część domowa programu:

Prowadzona równoległe z zajęciami w klasie - polega na wspólnym wykonywaniu przez dzieci i rodziców zadań zawartych w materiałach pomocniczych.

W programie porusza się następujące tematy:

- prawdy i mity na temat alkoholu,
- wpływ środków masowego przekazu na temat przekonań dotyczących alkoholu,
- rodzaje presji rówieśniczej i sposoby radzenia sobie z naciskami,
- powody, dla których młodzi ludzie sięgają po alkohol oraz konsekwencje picia w młodym wieku.

WARUNK REALIZACJI:

- **Wyłonienie Koordynatora**, który przeprowadzi rekrutację szkół i nauczycieli, zorganizuje szkolenie, skoordynuje zakup materiałów i będzie odpowiedzialny za monitorowanie realizacji programu.
- **Zakupienie pakietu materiałów dla każdej klasy**, którą obejmie program (dla klasy liczącej **25 osób** koszt ok. **200 zł** – w przypadku gdy odbiór następuje bezpośrednio w Instytucie Psychiatrii i Neurologii lub **220 zł** – jeśli materiały są wysyłane drogą pocztową).
- Pakiet materiałów zawiera:
Podręcznik nauczyciela, Podręcznik lidera (7 egz.), cztery zeszyty przeznaczone do wspólnej pracy rodziców i dzieci w domach. Komplet czterech zeszytów otrzymuje każdy uczeń biorący udział w programie.
- **Przeszkolenie realizatorów: wychowawców i pedagogów szkolnych**
Orientacyjny koszt szkolenia dla grupy 15-20 osobowej to **ok. 1200 zł** (honorarium dla instruktora, koszty przejazdu i ew. zakwaterowania).
Warsztaty szkoleniowe dla wychowawców klas i pedagogów szkolnych trwają 8 godzin i składają się z dwóch 4-godzinnych części.

KONTAKT:

- Zgłoszenia należy kierować do wybranego instruktora (dane na stronie Zakładu) albo do Pracowni „Pro-M”, tel: **(22) 45 82 630 lub (22) 45 82 887**.
- Zakup materiałów w Sekcji Wydawnictw Instytutu, tel.: **(22) 4582704**
- **Osoby uprawnione:**
- Prawo do prowadzenia szkoleń nauczycieli mają autorzy programu z Instytutu Psychiatrii i Neurologii oraz instruktorzy programu (lista uprawnionych do prowadzenia szkoleń na stronie Zakładu Psychologii i Promocji Zdrowia Psychicznego <http://www.ipin.edu.pl/wordpress/kliniki/zaklad-psychologii/>
W zakładce PRO-M PROGRAMY.

Autorzy adaptacji programu do polskich warunków:

Krzysztof Bobrowski, Anna Borucka, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Krzysztof Ostaszewski, Agnieszka Pisarska, Janina Starzyńska

Publikacje o programie:

1. Bobrowski K. (2001): Monitorowanie rutynowych realizacji programu profilaktyki alkoholowej "Programu Domowych Detektywów". *Alkoholizm i Narkomania*, 14(4), 535-552.
2. Bobrowski K. (2002) Domowi Detektywi. *Remedium* Nr 7 – 8 (113 -114), 16 – 17.
3. Bobrowski, K. (2004). Ocena odroczonej efektów Programu Domowych Detektywów, mierzonych po czterech miesiącach od zakończenia programu. *Alkoholizm i Narkomania*, t. 18(1-2), 61-76.
4. Bobrowski K., Kocoń K., Pisarska A. (2005): Efekty dwuletniego programu profilaktyki alkoholowej, *Alkoholizm i Narkomania*, 18(3-4).
5. Okulicz-Kozaryn K., Bobrowski K., Borucka A., Ostaszewski K., Pisarska A. (2000): Poprawność realizacji Programu Domowych Detektywów a jego skuteczność. *Alkoholizm i Narkomania* Tom 13, Nr 2, 235-254.
6. Ostaszewski K., Bobrowski K., Borucka A., Okulicz-Kozaryn K., Pisarska A., Perry C., Williams C. (1998): Program Domowych Detektywów. Adaptacja amerykańskiego programu profilaktyki alkoholowej dla młodzieży we wczesnym okresie dojrzewania. *Alkoholizm i Narkomania* 3/32, s. 339-360.
7. Ostaszewski K., Bobrowski K., Borucka A., Okulicz-Kozaryn K., Pisarska A. (2000). Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”. *Świat Problemów*, nr 9 (92), 23 – 26.
8. Ostaszewski K., Bobrowski K., Borucka A., Okulicz-Kozaryn K., Pisarska A. (2000). Ocena skuteczności programu wczesnej profilaktyki alkoholowej „Program Domowych Detektywów” *Alkoholizm i Narkomania*, 13(1), 83 – 103.
9. Pisarska A., Borucka A., Okulicz-Kozaryn K. (2003) Wybrane problemy związane z adaptacją kulturową programu profilaktycznego. *Medycyna Wieku Rozwojowego*, VII (1) 2, 49 – 64.